

MINI SIMPOZIJUM NOVE NADE I NOVE SUMNJE U TERAPIJI DEPRESIJE

Univerzitet u Beogradu, Medicinski fakultet
Institut za mentalno zdravlje, Beograd

DEPRESIJA – DIJAGNOSTIČKI KONCEPT

Olivera Vuković

DOI: 10.5937/53_SNM25060V

Depresija, odnosno depresivni poremećaj je dijagnostički koncept koji izaziva brojne kontroverze, kako među profesionalcima, tako i među laicima. Dve sukobljene struje su najglasnije. S jedne strane oni koji pozivaju na veću svest o depresiji, rizicima depresije i stigma koju dijagnoza nosi, zbog čega je fokus na onima koji ne dobijaju pomoć koja im je potrebna. S druge strane su oni koji veruju da je dijagnoza preširoka, da je inflacija dijagnoze problem koji dovodi do nepotrebnog ili štetnog lečenja osoba koji su potencijalno samo tužni. Stoga, da bi se razumeli moderni terapijski pravci i nedoumice, potrebno je prvo da se razume sama dijagnoza.

Ključne reči: depresija, dijagnoza, antipsihijatrija

Univerzitet u Beogradu, Medicinski fakultet
Institut za mentalno zdravlje, Beograd

ESKETAMIN I KARIPRAZIN – NOVE LEGALNE TERAPIJSKE OPCIJE

Bojana Pejušković

DOI: 10.5937/53_SNM25060P

Veliki depresivni poremećaj (VDP) je među najčešćim psihijatrijskim stanjima i vodeći uzrok invaliditeta širom sveta. VDP pokazuje širok spektar simptoma koji značajno utiču na lične, društvene i ekonomske dimenzije. Uprkos dostupnosti brojnih antidepresivnih tretmana (ADT) koji ciljaju različite molekularne mehanizme, značajan deo pacijenata ima neadekvatan odgovor, što predstavlja značajan izazov u lečenju VDP-a. Kao rezultat toga, često se koriste dodatne strategije, posebno one koje uključuju atipične antipsihotike, kako bi se poboljšala efikasnost lečenja. Potraga za „idealnim lekom“ u psihijatriji neizbežno traje godinama, onim koji je bezbedan i efikasan, sprečava recidiv i pokazuje najmanje moguće neželjene efekte. Kariprazin, parcijalni agonist D2/D3 receptora, razlikuje se od drugih atipičnih antipsihotika po svom selektivnom dejstvu na D3 receptor i modulaciji 5-HT1A, 5-HT2A i alfa 1B receptora. Ovaj poseban farmakološki profil zahteva istraživanje njegove potencijalne efikasnosti i podnošljivosti u različitim domenima simptoma VDP-a, uključujući zadovoljstvo, interesovanje i motivaciju; raspoloženje i suicidalnost; san i apetit; umor; psihomotornu aktivnost i anksioznost; i kognitivne funkcije. Esketamin nazalni sprej (ESK-NS) - novi antagonist NMDA receptora, S-enantiomer ketamina, nedavno je odobren kao brzodelujuća intranasalna terapija za teraporezistentu depresiju i suicidalnost. On je pokazao brze antidepresivne efekte, iako je njegov specifičan uticaj

na anhedoniju još uvek nedovoljno istražen. Profil delovanja ovih lekova, dosadašnja istraživanja i rezultati lečenja ovim lekovima su veoma obećavajući. Lekovi su bezbedni i dobro se podnose. Međutim, klinička praksa će potvrditi korisnost i efikasnost lečenja njima i pokazati efekte dugoročnih terapija njihovom upotrebom.

Ključne reči: depresija, terapija, esketamin, karirazin

Univerzitet u Beogradu, Medicinski fakultet
Institut za mentalno zdravlje, Beograd

KOMPLEMENTARNA LEKOVITA SREDSTVA I PSIHODELICI – NOVE ALTERNATIVNE I JOŠ UVEK U SRBIJI NELEGALNE TERAPIJSKE OPCIJE

Ana Munjiza Jovanović

DOI: 10.5937/53_SNM25060M

Sa porastom broj ljudi rezistentnih na klasične protokole u tretmanu depresije, sve veći broj istraživanja se bazira na ispitivanju komplemetranih lekovitih sredstava, kao i psihodelika u tretmanu poremećaja raspoloženja. Ayahuasca, tradicionalni amazonski napitak, istaknuta je u studijama na ljudima i životinjama zbog svojih potencijalnih antidepresivnih efekata, uključujući poboljšanje raspoloženja i redukciju simptoma povezanih sa panikom. Longitudinalne studije ukazuju na smanjenje mentalnih tegoba među korisnicima. Takođe, studije na životinja, administraciju psilocibina povezuju sa kognitivnom fleksibilnošću, neuronskom plastičnošću i antidepresivnim odgovorom. Kod ljudi, studije na zdravim ispitanicima povezuju psilocibin sa poboljšanjem mentalnog blagostanja i optimizma. Pored toga, LSD, polusintetički psihodelik, pokazao je poboljšanje raspoloženja kod pacijenata sa karcinomom. Međutim, LSD se takođe povezuje sa rizikom od psihotične dekompenzacije, što je primećeno kod nekih učesnika istraživanja. Upotreba komplementarnih lekovitih sredstava, kao što su Omega 3 nezasićene masne kiseline, S-adenozil-methionin (SAMe), Crocus sativus (šafiran), karnosin, teanin, palmitoiletanolamid (PEA), triptofan i 5-hidroksitriptofan (5-HTP), gemfibrozil, kurkumin (glavni aktivni sastojak kurkume), Hypericum perforatum (kantaron), Lavandula angustifolia (lavanda), i Cinnamomum tamala (cimet).i ekstrakt biljke Hristov venac (passionflower), pokazuju potencijal u podršci mentalnom zdravlju kroz poboljšanje simptoma depresije i stabilizaciju raspoloženja. Ovi nalazi naglašavaju potencijalne terapeutske koristi psihodelika i komplementarnih sredstava, ali takođe ističu potrebu za pažljivim razmatranjem rizika, naročito kod osetljivih populacija. Naš cilj je da detaljno sagledamo dokaze kao i efikasnost ovih preparata u tretmanu depresije.

Ključne reči: depresija, poremećaji raspoloženja, psihodelici, komplementarna lekovita sredstva